

Основно училище „Д-р Петър Берон“

с. Реброво, ул. „Стара планина“ №7, тел. 0895501689 e-mail:oup.beron.sg@abv.bg

www.ourebrovo.com

ПЛАН /СТРАТЕГИЯ/ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА

РИСКА

В ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ

„Д-р Петър Берон“

I. Същност и цели на Стратегията за управление на риска:

Настоящата Стратегията за управление на риска в ОУ „Д-р Петър Берон“ е изготвена в изпълнение на изискванията чл.10, ал.1 на Закона за финансовото управление и контрол

в публичния сектор (ЗФУКПС).

Целта на Стратегията за управление на риска е да опише етапите, през които преминава процесът по управление на риска, използвания подход, отговорните лица (структури) и основните изисквания към процеса.

Стратегията ще подпомогне ръководството на училището да:

- идентифицират и оценяват рисковете, застрашаващи постигането на целите;
- определят подходящи действия в отговор на рисковете;
- документират резултатите от управлението на риска на всеки етап.

II. Общ преглед на процеса по управление на риска

1. Дефиниции

1.1. Управление на риска

Дефиниция: Управление на риска е процесът по идентифициране, оценяване и мониторинг на

риските, които могат да повлияят негативно върху постигане на целите на организацията и

въвеждането на необходимите контролни дейности, с цел ограничаване на рисковете до едно

приемливо равнище.

Управлението на риска в ОУ „Д-р Петър Берон“ е динамичен процес, който следва да осигурява добро разбиране на потенциалните заплахи, действия или събития, които могат

положително или отрицателно да повлияят на способността на училището да постигне своите

цели, както и навременното им идентифициране, предприемане на подходящи действия за

управление, наблюдение и докладване.

1.2. Риск

Риск е възможността да настъпи събитие, което ще повлияе върху постигане на целите на

организацията. Рискът се измерва с неговия ефект и с вероятността от настъпването му.

1.3. Риск апетит

Риска, който организацията е готова да поеме, за да работи в съответствие със стратегическите

и оперативните си цели.

1.4. Нивото на риск апетита има директно отношение към реакцията спрямо даден риск.

За определени рискове, в зависимост от степента им на влияние върху постигане на целите

на ОУ „ Петър Берон“, ръководството приема следните реакции:

- Да поеме определен риск,
- Да прехвърли риска на друга- външна система,
- Да избегне или ограничи риска

2. Роли и отговорности

2.1. Отговорност за изготвяне на стратегия за управление на риска, съгласно ЗФУКПС, носи

директора на училището. Той утвърждава правилата, следи за процеса по управление на риска,

ориентиран към постигане на целите на училището.

2.2. Комисия по управление на риска

Комисия по управление на риска в ОУ „ Д-р Петър Берон“ е работна група, чиято основна роля

е централизираното управление на риска.

Комисията по управление на риска трябва да се състои от двама членове, които са специалисти

в различни области, свързани с функциите училището . Членовете на комисията следва да

притежават добро разбиране за дейностите, както познания, умения и опит за оценяване и

управление на комплексни рискови фактори.

III. Процес по управление на риска

1. Идентифициране на рисковете

Дейностите по управление на риска следва да сведат до приемливи нива критичните рискове,

които биха могли да застрашат постигането на целите на ОУ „Д-р Петър Берон“ или да повлияят негативно на ефективността, ефикасността и/или икономичността на ресурсите,

използвани за постигането на тези цели. Следователно процесът по управление на риска

започва с определяне на целите на организацията и на отделните структури в нея.

1.1. Определяне на целите

Основна предпоставка за ефективното управление на риска е определянето на ясни цели и

тяхното разбиране. Правилното идентифициране на рисковете е невъзможно да бъде извършено, ако в организацията не е въведен адекватен процес на целеполагане. Целите трябва

да бъдат разбрани от всички служители – ръководство, педагогически и непедагогически персонал.

4

Всяка поставена цел, която трябва да бъде постигната през годината (включително, когато тя

представлява междинен етап от дългосрочен проект) следва да отговаря на изброените по-долу

критерии:

- Специфична
- Измерима
- Постижима
- Реалистична
- Ориентирана във времето

В ОУ „ Д-р Петър Берон“ целите, рисковете за тяхното постигане и контролните действия се

определят в следните направления:

- 1.1.1. Цели по отношение на образователния процес.
- 1.1.2. Цели на финансово счетоводните дейност.
- 1.1.3. Цели на административната дейност на училището

1.2. Идентифициране на рисковете

В ОУ „Д-р Петър Берон“ рисковете, които влияят, се класифицират в следните групи:

1.2.1. Рискове, отразяващи влияние на външни фактори: нормативна уредба, обществено мнение, икономически условия в страната, финансиране и наличие на бюджетни ограничения, международна дейност и др.

1.2.2. Рискове, отразяващи влияние на вътрешни фактори: Тон на управление, оперативна организация, налични ресурси, действащи счетоводни и ИТ системи, нови дейности, реструктуриране, други.

На този етап се откриват онези рискове, които биха повлияли върху постигане на целите на училището. Описват се дейностите и процесите, свързани с всяка цел стратегическа или оперативна, след което се определят неблагоприятните събития /рискове/, които могат да настъпят и да повлияят на определена дейност и процес.

5

2. Оценка на риска

Идентифицираните рискове се оценяват по показателите „Влияние” и „Вероятност”.

2.1. Оценка на присъщия риск

Оценяват се потенциалното влияние и вероятност на присъщия риск, който се дефинира като:

„Рискът за организацията, съществуващ при липса на всякакви действия, предприети от ръководството за промяна на вероятността или на въздействието на риска”, т.е. оценява се

влиянието на риска при липсата на какъвто и да е контрол или други мерки за управлението му.

Стойността на риска е равна на произведение от оценените на показателите

„Вероятност
и „Влияние“.

ВЛИЯНИЕ

Влияние: Ако този риск възникне, какво ще бъде въздействието му върху постигането на целите ви?

Оценките за измерване на влиянието са представени по-долу:

Оценка Описание

1 Несъществено/ Малко

3 Умерено/ Съществено

5 Изключително голямо

ВЕРОЯТНОСТ

Всеки риск трябва да бъде оценен от гледна точка на вероятността рискът да се сбъдне.

Вероятност: До каква степен този риск може да се прояви в настоящето или в обозримо бъдеще (2-3 години)?

Оценка Описание

1 Не е вероятно/Рядко

3 Възможно/ Вероятно

5 Почти сигурно

И за двата показателя е възможно да се дават средни стойности между посочените оценки

1,3,5.

4. Отговор на риска

След като идентифицира рисковете, Комисията по управление на риска съвместно с директора

на училището вземат решение относно подходящата реакция към всеки от рисковете.

- Ограничаване на риска – Ограничаването на риска представлява намаляване или третиране на риска чрез прилагане на контроли (например, чрез законодателството, партньорство и сътрудничество, повишаване на ефикасността на контрола чрез засилване на съществуващите контроли или въвеждането на нови и т.н.) с цел да се намали остатъчният риск. Решението да се ограничи даден риск изисква: адекватен подбор на действията в съответствие с оценката на риска; добро разбиране в сферата на вътрешния контрол; внимателно анализиране на разходите и ползите от контрола.

- Прехвърляне на риска - Прехвърляне или споделянето на риска по същество означава да се влезе в партньорство с трета страна, така че той да бъде управляван съвместно. Типични примери за прехвърляне на риска са застраховането, публичночастните партньорства, различни степени на сорсинг споразумения и др. Подобни схеми позволяват достъп до допълнителен ресурс (например контролни дейности или опит и квалификация).

- Толериране на риска – Приемането или толерирането на даден риск означава, че организацията поема риска без да предприеме конкретни мерки за управлението му. Такова

решение означава, че Комисията по управление на риска следва периодично да наблюдава и

преоценява риска, за да може при необходимост да бъде избран друг подход за управлението

му. Решението да се толерира даден риск трябва да бъде взето имайки предвид оценката на

риска, последствията за постигането на целите, риск апетита и правните последици (например,

решението да не се предприемат действия може да доведе до по-голям риск).

Причините да се

толерира даден риск без по-нататъшни действия за управлението му могат да бъдат:

- Прекратяване (избягване) на риска – Избягването на даден риск означава да се прекратят

дейностите, свързани с потенциалното му проявление. Подобно решение би могло да означава,

че Комисията по управление на риска следва да преразгледа поставените цели и доколко те са

изпълними и съвместими с останалите цели и основни дейности. Също така.

4.1. Подбор на действията в съответствие с оценката на риска

- Подсилване на дейностите по ограничаване на риска: За рисковете, за които е определена висока стойност, а така също и неефективност на контролите следва да се предприемат действия за подсилване на съществуващия вътрешен контрол и внедряване на допълнителни мерки за ограничаването им.

- Постигане на увереност в нивото на подготвеност: За рисковете, за които е определена висока стойност и висока ефективност на контролите следва да се изготви план за тестване на съществуващите контроли, за да се постигне увереност, че структурното звено, за което се отнася този риск е добре подготвено за ограничаването му.

- Измерване на общото въздействие: За рисковете, за които е определена ниска

стойност и ниска ефективност на контролите, следва да се изчисли общото им въздействие, за да може при необходимост да се приложат допълнителни мерки за намаляване на остатъчния риск или да се направи план за постоянен мониторинг и периодичен преглед на оценката.

- Прегрупиране на ресурсите: За рисковете, за които е определена ниска стойност и висока ефективност на контрола, следва да се анализира за възможност за прегрупиране на ресурсите, така че да се пренасочат усилия към по-съществените рискове без да се компрометира настоящото ниво на управление и контрол.

4.2. Разработване на контролни дейности

За рисковете, за които директора на училището и/или Комисията по управление на риска е избрал реакция „Ограничаване”, т.е. прилагане на контрол, се определя съответната цел на контрола.

4.3 Анализ на разходите и ползите от контрола

За да бъдат разпределени ресурсите и въведени разходно-ефективни контроли, Комитетът по управление на риска в ОУ „ Д-р Петър Берон“ трябва да предприеме анализ на разходи-ползи за всеки предложен контрол, за да определи кой е задължителен и подходящ при дадените обстоятелства. Анализът разходи-ползи за предложените нови контроли или за подсилени контроли включва, както определяне на влиянието от въвеждането на новите или подсилените контроли, така и определяне на

влиянието от не въвеждане на контролите.

5. Мониторинг и докладване

След като стратегията за управление на риска е определена, е необходимо постоянно наблюдение с цел да се гарантира, че тя е въведена и работи успешно. Мониторингът (наблюдението) е може би най-важната стъпка от цялостния процес на управление на риска, тъй като осигурява ранно предупреждение за рисковете, които могат да се сбъднат и материализират.

Следните техники трябва да бъдат използвани, с цел да се подпомогне процесът по мониторинг (наблюдение) на рисковете:

- Идентифициране и проследяване на показателите за риска, които могат да действат като системи за ранно предупреждение. Например, ако лошото обслужване на гражданите, неетичното поведение на педагогически и непедagogически персонал е идентифицирано като риск и са въведени контроли за ограничаване на риска, показател за риска може да бъде броят на оплакванията от граждани, родители, ученици или колеги. Ако този показател е над допустимата норма това е индикация, че създадените контроли не работят добре;

- редовно да докладва на ръководството за прогреса на изпълнение на плана за действие на Комитета по управление на риска.

Етапът на докладване на резултатите от управлението на риска е от изключителна важност и следва да бъде организиран по начин, по който да се осигури непрекъсваемост на процеса.

Честотата на докладване зависи от оценката на остатъчния риск. Като минимум докладването се прави на всяко тримесечие. Нивото, до което се докладват рисковете зависи от естеството на поставената оперативна цел и на рейтинга на риска, пречупен през

риск апетита на ОУ „ Д-р Петър Берон“

Форма и съдържание на докладите

Целта на тази стратегия не е да опише в детайли формата на докладването, а да посочи минималните изисквания по отношение на това какво трябва да се докладва за всеки риск.

Тези минимални изисквания са:

- Ясно описание на риска, включително на контекста на риска;
- Целта, над чието постигане влияе;

- Оценката на влиянието, вероятността, стойността на риска, рейтинга и на

остатъчния размер на риска;

- Съществуващи контроли за отговор на риска;
- Предложената стратегия за намаляване на остатъчния риск с допълнителни действия/контроли;
- Собственик на риска.

10

Заседанията на Комисията по управление на риска се състоят, както следва:

- Среща в началото на годината, на която се потвърждават целите на училището;
- Среща за оценка на риска, на която се представят риск регистрите на всяко едно структурно звено и се попълва риск регистърът на училището;
- Среща за утвърждаване на плана за действие за управление на идентифицираните рискове;
- Среща веднъж на тримесечие, на която се обсъждат начинанията, свързани с управлението на риска, прогресът и изпълнението на дейностите и мерките по плана за действие;
- Среща веднъж на шестмесечие за полугодишна актуализация на оценката на риска и преглед на плана за действие за постигане на увереност, че усилията са актуални за ситуацията;
- Среща при внезапно възникнала необходимост в случай на непредвидени обстоятелства или внезапен развой на събитията и т.н.;
- Среща в края на годината за отчитане на резултатите, на която Комитетът по управление на риска подготвя Годишен доклад до директора на ОУ „Д-р Петър Берон“ в който

отчита дейностите си по управление на риска през годината,

както и постигнати цели. Докладът съдържа и становище за цялостния рисков профил на училището и планирани дейности за следващата година.

Преходни и заключителни разпоредби :

§ 1 Процедурата за управление на риска е утвърдена със Заповед №и влизат в сила от датата на заповедта.

Кремена Петрова

Директор на ОУ“ Д-р Петър Берон“